

Merre tartson a zöldszakma?

Az egyre élénkebb zöld hullámnak két iránya van, az ökológiai fordulat vagy természetközeli zöldfelület-gazdálkodás, illetve a társadalmi szerepvállalás élénkítése. Ez utóbbit a szakmán belül Central Park módszernek hívják, kezdte előadását Lukács Zoltán a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetének megbízásából a Mőfész veresegyházi konferenciáján.

A hazai zöldfelület-gazdálkodás nincs jó állapotban, hiszen széttagolt, nincs szakigazgatása, felsőfokú oktatása. Az önkormányzati zöldfelület-gazdálkodás például jelenleg a Belügyminisztériumon keresztül a Miniszterelnökséghez, a faiskolások az Agrárminisztériumhoz, a parképítők, fenntartók a Technológiai és Ipari Minisztériumhoz tartoznak. A tájépítészeket felsőfokú szinten oktatják, a kertépítőket és a parkfenntartókat nem. Ennek az a szakmai olvasata, hogy a társadalom nagyon alacsony polcán van ma a zöldfelület-gazdálkodás, működő szervezetek léteznek szervezetlen közegben.

A zöldszakmának ilyen helyzetben is egységbe kell tömörülnie, távlati tervet kell készítenie, hangsúlyozta Lukács Zoltán. Így jött létre a zöldfelület-gazdálkodási kerekasztal, melyet a MATE Budai Campusa hív össze, és a több éve jól működő kertészeti szervezetek és érdeklődők vesznek benne részt. Célja a szakmai nézetek közös nevezőre hozása, közös álláspont megfogalmazása, a zöldfelület-gazdálkodás természetes irányba állítása és a társadalom széles rétegének bevonása. A résztvevők közül a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete képviseli a szakmát az Agrárminisztérium felé. A kerekasztal munkamódszere a kötelezettség nélküli beszélgetés, a társaság még nem professzionális, szívszereletből tevékenykedik, ami nagy motorja tud lenni az együttműködéseknek.

Több hónapnyi hosszas beszélgetés, egyeztetés után a kerekasztal első megállapítása, közös álláspontja a zöldfelület-gazdálkodás szakterületeit határozta meg. Ezek a tervezés, a kivitelezés, a fenntartás, a dísznövénytermesztés és a háttérpar. A zöldfelületeket a tervezők álmoldják meg, ma ők ülnek a csúcson, mert van felsőfokú oktatásuk, szakirányú egyetemi végzettségük, de az egy-egy kerthez hozzáadott értékük időben és pénzben kicsi. A kivitelezés ott kezdődik, ahol a tervezés abbahagyta a munkát, képviselői építik a kerteket. Tevékenységük sokkal tovább tart és többbe kerül, mint a tervezés, felső-

fokú oktatás nélkül. A fenntartás a rangsorban jelenleg a legkevésbé becsült kertészeti foglalkozás, mely a parképítés utáni következő lépés. Nincs vége sem időben, sem pénzben, hiszen a több száz évvel ezelőtt megépített kerteket is gondozni kell. Ennek ellenére nincs felsőfokú oktatása. A negyedik szakterület, a dísznövénytermesztés fontos lába a zöldfelület-gazdálkodásnak, megtermeszteti azt, amit az előző három terület képviselői elültetnek és fenntartanak. Ötödikként a háttérpar van jelen a rendszerben, mely nagyobb költségvetési forrást igényelhet, mint maga a kertépítési tevékenység.

A kerekasztal résztvevői megállapodtak abban is, hogy a tájépítészet szakma Magyarországon a kertészetből alakult

Szintén a kerekasztal eredménye, hogy a hamarosan hatályba lépő építési törvényben már szerepel a zöldszakma. A törvény kimondja, hogy két főtájépítésszt kell foglalkoztatni Magyarországon, lesz egy országos főtájépítési és egy balatoni főtájépítési munkakör. Az ő dolguk lesz, hogy egy profi szervezettel megszervezzék és megvalósítsák a zöldfelület-gazdálkodás további álmait. Az építési törvényben foglaltak szerint a magánkerteket is minősíteni kell ugyanúgy, ahogy megszületik a házak energetikai minősítése. Így a kert értékéről is lesz adat, amikor a magáningatlan gazdát cserél. Ezzel a szakma be tud lépni a házikert-tulajdonosokhoz, fel tudja hívni a figyelmet a kertészet jelentőségére, ami nagy lehetőség lesz.

Segítség az arborétum megújításához

A Tájépítészeti Nívódíj november végi díjátadóján Dezsényi Péter, a Kertész Unió vezérigazgatója tájékoztatta a szakmát a Villányi úti arborétummal kapcsolatos elképzelésekről. 2024. március 22-én tavaszi kalákára hívják a szakmát az arborétum tavaszi teendőinek elvégzésére, célok, feladatok meghatározására kérnek segítséget. Januártól a MATE Budai Campusán elkezdődik az arborétum felújítási tervének készítése. Májusban bált rendeznek adománygyűjtő céllal, majd 2024 első negyedévében olyan alapítvány létrehozását tervezik, melyen keresztül eljuthatnak a felajánlások, pénzbeli támogatások az arborétum felújítási munkáihoz. Vállalatok, cégek, magánemberek segítségét egyaránt várják.

ki. Ez nagyon fontos megállapítás, emelte ki Lukács Zoltán, mert vannak olyan országok, ahol az építészetből nőtte ki (Olaszország) magát, és vannak, ahol a tájépítészet egy művészeti ág. Nálunk Ormos Imre a Kertészeti Egyetemen hozta létre ennek a szakmának az oktatását, ott vannak a gyökerei. A szakemberek megegyeztek abban is, hogy a tájépítészet oktatása és jogosultsága rendben van. A parképítést és a parkfenntartást nagy gyakorlattal rendelkező kertészmérnök és tájépítész végzettségű szakemberek végzik, tehát képzés szempontjából amatőrök. Amíg nem szerveződik meg a kertépítőmérnök és a parkfenntartómérnök képzés, addig megmarad ez az átmeneti állapot.

A MATE meghirdette 2024-re a felsőfokú parkfenntartó-képzést. Ökológikus szemléletű szakképzésként indul a Budai Campuson, négy féléves lesz, félévenként két hét egyetemi elfoglaltságot jelent majd sok gyakorlati ismerettel. Lukács Zoltán ezt nagy eredménynek tartja.

A kerekasztal további célként fogalmazta meg a felsőfokú parképítő-szakképzés megszervezését és a Villányi úti Budai Arborétum fejlesztését, felújítását, melynek érdekében széles körű társadalmi és szakmai összefogásra van szükség. A Villányi úton meg kell tartani a kertészeti oktatást, hiszen azt Entz Ferencről kapta a szakma, zárta előadását Lukács Zoltán.

Megyesi É.